

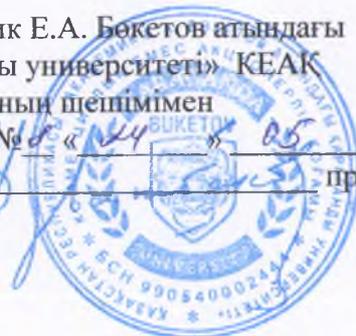
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі

Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті

«БЕКІТІЛГЕН»

«Академик Е.А. Бөкетов атындағы
Қарағанды университеті» КЕАК
Басқарманың шешімімен

Хаттама № 4 « 24 » 05 2024 ж.
проф. Н.О. Дулатбеков

«БЕКІТІЛГЕН»

«Академик Е.А. Бөкетов атындағы
Қарағанды университеті» КЕАК
Директорлар кеңесінің шешімімен

Хаттама № 5 « 24 » 06 2024 ж.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

8D04102 - Мемлекеттік және жергілікті басқару

Деңгейі: Докторантура

Қарағанды қ.
2024

КЕЛІСІМ ПАРАҒЫ

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ «8D04102 - Мемлекеттік және жергілікті басқару»

«КЕЛІСІЛДІ»

«ҚР Президенті жанындағы
Мемлекеттік Басқару академиясы»
РМҚК Қарағанды облысы бойынша
филиалының жетекшісі

Байбосынов С. Б.
2024 ж. « 04 » 04

«КЕЛІСІЛДІ»

ГУ «Қарағанды облысының мемлекеттік
сатып алу басқармасы» мемлекеттік мекемесі басшысы

Муқанов А.И.
2024 ж. « 05 » 04

"8D04102 Мемлекеттік және жергілікті басқару" дайындық бағыты бойынша білім беру бағдарламасы:

- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңы (31.03.2021 ж. өзгертулер мен толықтырулармен)
- Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы .Қазақстан Республикасы ілім ҒЖБМ 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы
- Әлеуметтік әріптестік пен әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі республикалық үшжақты комиссияның 2016 жылғы 16 наурыздағы ұлттық біліктілік шеңберін бекіту туралы.
- «Кредиттік технология бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі No 152 бұйрығы (11.08.2023 жылғы 1 өзгертулер мен толықтырулармен)
- Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының классификаторы 13.10.2018 ж. № 569 (12.08.2023 ж. Өзгертулер мен толықтырулармен).

Мазмұны:

№	Білім беру бағдарламасының ПАСПОРТЫ	Беттер
1.	Білім беру бағдарламасының коды	5
2.	Білім беру саласының коды және сыныптамасы	5
3.	Дайындық бағытының коды және жіктелуі	5
4.	Кредиттер көлемі	5
5.	Оқыту түрі	5
6.	Оқыту тілі	5
7.	Берілетін академиялық дәреже	5
8.	ОП түрі	5
9.	МСК бойынша деңгей	5
10.	ҰБШ бойынша деңгей	5
11.	СБШ бойынша деңгей	5
12.	ОП ерекшеліктері	5
	Серіктес ЖОО (ПКҚ)	5
	Серіктес ЖОО(КДОП)	5
13.	Кадрларды даярлау бағытына арналған лицензияға қосымшаның нөмірі	5
14.	Аккредиттеу органының атауы	5
15.	ОП мақсаты	5
16.	Түлектің біліктілік сипаттамасы	5
а)	Түлек лауазымдарының тізбесі	5
б)	Кәсіби қызмет саласы мен объектілері	5
в)	Кәсіби қызмет түрлері	5
г)	Кәсіби қызметтің функциялары	5
17.	Құзыреттер негізінде оқыту нәтижелерін тұжырымдау	7
18.	Оқыту нәтижелеріне сәйкес пәндер модульдерін анықтау	8
19.	Нәтижеге қол жеткізу матрицасы	9
20.	Модуль шеңберінде оқыту және бағалау әдістерімен жоспарланған нәтижелерді келісу	11
21.	Оқу нәтижелерінің қол жетімділігін бағалау критерийлері	12
22.	Түлек моделі	13

Білім беру бағдарламасының ПАСПОРТЫ

1. **Білім беру бағдарламасының коды және атауы:** "8D04102-мемлекеттік және жергілікті басқару"
2. **Білім беру саласының, даярлау бағыттарының коды және сыныптамаcы:** "8D041 мемлекеттік және жергілікті басқару"
3. **Білім беру бағдарламаларының тобы:** "D071 - мемлекеттік және жергілікті басқару"
4. **Несне көлемі:** 180 ECTS
5. **Оқыту түрі:** күндізгі
6. **Оқыту тілі:** қазақ, орыс
7. **Берілетін дәреже:** "8D04102 - мемлекеттік және жергілікті басқару"білім беру бағдарламасы бойынша ғылым докторы
8. **ОП түрі:** жаңа
9. **БСХСЖ бойынша деңгей (білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі) – 8 деңгей;**
10. **ҰБШ бойынша деңгей (ұлттық біліктілік шеңбері) – 8 деңгей;**
11. **СБШ бойынша деңгей (салалық біліктілік шеңбері) – 8 деңгей;**
12. **Ор ерекшелігі:** бірлескен
13. **Кадрларды даярлау бағытына арналған лицензияға қосымшаның нөмірі:** KZ83LAA00018495№016, 28.07.2020
14. **Аккредиттеу органының атауы және ББ аккредиттеудің қолданылу мерзімі:**
15. **ББ мақсаттары:** қолданыстағы жағдайында мемлекеттік менеджмент саласындағы стратегиялық тәсілдерді ғылыми негіздеуге және аналитикалық қызметті жүзеге асыруға қабілетті ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлау.
16. **Түлектің біліктілік сипаттамасы:**
Лауазымдар тізбесі:
 - профессор-оқытушылар құрамының лауазымдары;
 - ғылыми қызметкер;
 - салалар мен мемлекеттік қызметтегі басшылар.**Кәсіби қызмет саласы мен объектілері:**
 - жоғары оқу орындары;
 - ҒЗИ, ғылыми орталықтар;
 - Ұлттық экономика салалары;
 - мемлекеттік басқару органдары.**Кәсіби қызмет түрлері:**
 - білім беру қызметі;

- зерттеу қызметі;
- басқарушылық қызмет.

Кәсіби қызметтің функциялары:

- жоғары оқу орындарында мемлекеттік және жергілікті басқару бағыты бойынша оқыту, мемлекеттік басқару саласындағы ғылыми-зерттеу институттарында ғылыми зерттеулер жүргізу;
- аумақтардың, әкімшілік аудандардың және облыстардың әлеуметтік-экономикалық даму процесін сипаттайтын көрсеткіштерге салыстырмалы талдау жүргізу;
- жалпы мемлекеттік мүдделердің басымдығын сақтай отырып, оларды жүзеге асырудың жергілікті факторлары мен жағдайларын ескеретін ғылыми негізделген шаруашылық шешімдер қабылдау;
- экономиканың көп реттілігі және оның бәсекеге қабілеттілігін арттыру жағдайында тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің экономикалық және әлеуметтік даму перспективаларын ғылыми негіздеу үшін жоспарлы-болжамды есептеулер жүргізу.

17. Бітірушінің құзыреттілігі негізінде оқыту нәтижелерін тұжырымдау

Құзыреттілік түрі	Оқу нәтижесі Коды	Оқу нәтижесі (Блум таксономиясы бойынша)
1. Мінез-құлық дағдылары және жеке қасиеттер: (Soft skills)	ОН 1	Кәсіби қоғамдастықта зерттелетін тақырып бойынша ғылыми ізденістерге шолу жасайды, ғылыми көзқарастарды түсіндіреді, ғылыми проблемаларды талқылайды, ғылыми-зерттеу және қолданбалы міндеттерді шешуде жаңа идеялар жинақтайды.
	ОН 2	Экономика және мемлекеттік басқару саласындағы қазіргі заманғы жетістіктерді талдайды, өзекті проблемалар мен олардың шешімдерін тұжырымдайды, ұтымды коммуникациялық саясатқа жағдай жасайды.
	ОН 3	Ғылыми мәтіндермен жұмыс істеу әдістемесін қолданады, ғылыми мақалалар, баяндамалар жазады, зерттеулердегі, оның ішінде ағылшын тілінде жазылған ғылыми деректерді түсіндіреді, зерттеу коллаборациясы шеңберінде ынтымақтастықты жүзеге асырады.
2. Кәсіби құзыреттер: (Hardskills)	ОН 4	Мемлекеттік органдардың даму жоспарларын жобалайды, олардың тиімділігін бағалайды, мемлекеттік басқару жүйесінде мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылуына талдау жүргізеді.
	ОН 5	Мемлекеттік орган қызметінің тиімділігін қамтамасыз етуге жобалық және бағдарламалық-нысаналы тәсілді енгізу дәрежесін бағалайды, экономиканың салааралық секторларын дамыту тұрғысында ұлттық бағдарламалар мен жобаларды негіздейді.
	ОН 6	Түрлі басқарушылық шешімдерді тұжырымдайды, алынған нәтижелерді түсіндіреді және ұсынымдар әзірлейді.
	ОН 7	Өңірлік экономиканың даму үрдістерін талдайды, жағымсыз құбылыстардың белгілерін анықтайды және себептерін түсінеді, ел өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуына аймақаралық салыстырмалы талдау жүргізеді.
	ОН 8	Экономикалық жүйенің жұмыс істеу жағдайларын сипаттайды, экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды әзірлейді, мемлекеттік саясаттың экономикалық тұрақтылығының көрсеткіштерін анықтайды.
	ОН 9	Жоғары мектепте басқару пәндерін оқыту әдістерін, ғылыми зерттеу үдерісіне оқыту әдістерін қолданады.

18. Оқыту нәтижелеріне сәйкес пәндер модульдерін анықтау

Оқыту нәтижесінің коды	Модуль атауы	Пәндердің атауы	Көлемі (ECTS)
ОН1, ОН3, ОН9	Зерттеудің әдіснамалық негіздері	Академиялық хат (ағылшын тілінде)	5
		Ғылыми зерттеу әдістері	5
ОН2 ОН6	Мемлекеттік басқарудың мегатрендтері	Мемлекеттік басқарудың жаһандық сын-қатерлері	5
		Педагогикалық практикка	10
		Зерттеу практикасы	10
ОН5, ОН4, ОН7, ОН8	Мемлекеттік басқарудың әдіснамалық тәсілдері	Ұлттық жобаларды басқару	5
		Мемлекеттік басқарудағы жобалық тәсіл	5
		Мемлекеттік басқарудың аймақтық аспектілері	5
		Экономикалық қауіпсіздікті мемлекеттік басқару	5
	Докторанттың ғылыми-зерттеу жұмысы	Докторанттың ғылыми-зерттеу жұмысы, оның ішінде тағылымдамадан өту және докторлық диссертацияны орындау	123
	Қорытынды аттестаттау	Докторлық диссертация жазу және қорғау	12

19. Оқу нәтижелеріне қол жеткізу матрицасы

NN p/c	Пәндер атауы	Пәннің қысқаша сипаттамасы	Кредит саны	Қалыптастырылатын Оқыту нәтижелері (кодтар)								
				ОН 1	ОН 2	ОН 3	ОН 4	ОН 5	ОН 6	ОН 7	ОН 8	ОН 9
Негізгі пәндер циклі ЖОО компоненті												
D1	Академиялық хат (ағылшын тілінде)	Пән аналитикалық ғылыми-зерттеу және мәтіндік қызметпен байланысты құзыреттерді; аналитикалық-синтетикалық, сыни және прагматикалық ойлау дағдыларын қалыптастыру мақсатында оқытылады. Пәнді оқу барысында ғылыми мәтіндерді жазудың түрлері, әдістемесі мен этикалық принциптері, ғылыми мәтінді құру және оны жариялауға дайындау принциптері, библиографиялық тізімді рәсімдеу, ғылыми әдебиеттерге сілтеме жасаудың негізгі ережелері, аннотация түрлері және оларды құрастыру ерекшеліктері, ғылыми мәтінді рецензиялау қарастырылады.	5	+								
D2	Ғылыми зерттеу әдістері	Пән докторанттарда дербес ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру дағдыларын қалыптастыру; диссертациялық зерттеуде қойылған міндеттерге қол жеткізу үшін ғылыми зерттеу әдістерін қолдану; өзінің диссертациялық зерттеу тақырыбы бойынша эмпирикалық деректерді өңдеу әдістерін қолдану мақсатында зерделенеді.	5			+						+
D3	Педагогикалық практика	Педагогикалық практиканың мақсаты докторанттардың жоғары оқу орындарында педагогикалық қызметке дайындығын қамтамасыз ететін кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру, инновациялық білім беру технологияларын пайдалана отырып, оқу сабақтарының жекелеген түрлерін дайындау және өткізу бейініне сәйкес білім беру процесін жобалау болып табылады.	10									
Негізгі пәндер циклі Таңдау бойынша компонент												
D4	Мемлекеттік басқарудағы жобалық тәсіл	Курс мемлекеттік бағдарламалардың мақсаттарын айқындау және іс-шараларын әзірлеу кезінде көрсеткіштер жүйесін пайдалану, сондай-ақ өңірлік деңгейде бағдарламаларды қаржыландыру үшін субвенцияларды қолдану дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Мемлекеттік және өңірлік деңгейлерде тиімді жобаларды таңдау мен іске асыруды оңтайландыру үшін қажетті білім қалыптасады.	5				+					
	Ұлттық жобаларды басқару	Қазіргі заманғы отандық экономикадағы ұлттық жобалардың құрылымын, жобаларды әзірлеу мен іске асырудың ерекшеліктерін білу, сондай – ақ мемлекеттік бағдарламаларды әзірлеу мен іске асыруда жобаларға қатысушы рөлдерді (тапсырыс берушілер, инвесторлар, қаржы-кредит және бақылаушы ұйымдар және т.б.) түсіну мен бөлу мақсатында зерделенеді. Жобаларды басқару құралдарын пайдалану дағдылары қалыптасады.	5					+				
Бейіндік пәндер циклі ЖОО компоненті												

20. Модуль шеңберінде оқыту және бағалау әдістерімен жоспарланған оқыту нәтижелерін келісу

Оқу нәтижелері	Модуль бойынша жоспарланған оқыту нәтижелері	Оқыту әдістері	Бағалау әдістері
ОН 1	Кәсіби қоғамдастықта зерттелетін тақырып бойынша ғылыми ізденістерге шолу жасайды, ғылыми көзқарастарды түсіндіреді, ғылымн проблемаларды талқылайды, ғылыми-зерттеу және қолданбалы міндеттерді шешуде жаңа идеялар жинақтайды.	миға шабуыл	эссе
ОН 2	Экономика және мемлекеттік басқару саласындағы қазіргі заманғы жетістіктерді талдайды. өзекті проблемалар мен олардың шешімдерін тұжырымдайды, ұтымды коммуникациялық саясатқа жағдай жасайды.	интерактивті дәріс	тапсырмаларға ашық тесттер
ОН 3	Ғылыми мәтіндермен жұмыс істеу әдістемесін қолданады, ғылыми мақалалар, баяндамалар жазады, зерттеулердегі, оның ішінде ағылшын тілінде жазылған ғылыми деректерді түсіндіреді, зерттеу қолданысы шеңберінде ынтымақтастықты жүзеге асырады.	пресс-конференция	ғылыми мақала дайындау
ОН 4	Мемлекеттік органдардың даму жоспарларын жобалайды, олардың тиімділігін бағалайды, мемлекеттік басқару жүйесінде мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылуына талдау жүргізеді.	проблемалық дәріс	кейстер мен жағдайларды шешу
ОН 5	Мемлекеттік орган қызметінің тиімділігін қамтамасыз етуге жобалық және бағдарламалық-нысаналы тәсілді енгізу дәрежесін бағалайды, экономиканың салааралық секторларын дамыту тұрғысында ұлттық бағдарламалар мен жобаларды негіздейді.	интерактивті дәріс	зерттеу тақырыбы бойынша жобаны дайындау
ОН 6	Түрлі басқарушылық шешімдерді тұжырымдайды, алынған нәтижелерді түсіндіреді және ұсынымдар әзірлейді.	дәріс-пікірталас	кейстер мен жағдайлық есептерді шешу
ОН 7	Өңірлік экономиканың даму үрдістерін талдайды, жағымсыз құбылыстардың белгілерін анықтайды және себептерін түсінеді, ел өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуына аймақаралық салыстырмалы талдау жүргізеді.	практикум	талдау нәтижелерімен жазбаша жұмыс
ОН 8	Экономикалық жүйенің жұмыс істеу жағдайларын сипаттайды, экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды әзірлейді, мемлекеттік саясаттың экономикалық тұрақтылығының көрсеткіштерін анықтайды.	кейстер мен жағдайлық есептерді шешу	ұсынылған шешімдермен жазбаша жұмыс
ОН 9	Жоғары мектепте басқару пәндерін оқыту әдістерін, ғылымн зерттеу үдерісіне оқыту әдістерін қолданады.	сабақтарға арналған оқу материалдарын әзірлеу	есеп

21. Оқу нәтижелерінің қол жетімділігін бағалау критерийлері

ОН кодтары	Критерийлер
ОН 1	<p>Біледі: кәсіби қоғамдастықта зерттелетін тақырып бойынша ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы көзқарасын</p> <p>Істей алады: ғылыми мәселелерді талқылау</p> <p>Меңгерген: ғылыми-зерттеу және қолданбалы есептерді шешу дағдыларын.</p>
ОН 2	<p>Біледі: экономика және мемлекеттік басқару саласындағы заманауи жетістіктерді</p> <p>Істей алады: өзекті есептерді және олардың шешу жолдарын тұжырымдай алады</p> <p>Меңгерген: ұтымды қарым-қатынас саясатын жүргізу дағдыларын.</p>
ОН 3	<p>Біледі: ғылым мақалалар, баяндамалар жазу, зерттеулерді ғылым дәрікті, соның ішінде ағылшын тілінде жаздыру</p> <p>Меңгерген: ғылымы ынтымақтастық аясында ғылымы мәтінмен жұмыс істеу әдісі.</p>
ОН 4	<p>Біледі: мемлекеттік бағдарламаларды құрастыру принциптерін</p> <p>Істей алады: мемлекеттік басқару органдарының даму жоспарларын құрастыра алады</p> <p>Меңгерген: мемлекеттік басқару жүйесінде мемлекеттік бағдарламалардың орындалуын талдау дағдыларын.</p>
ОН 5	<p>Біледі: мақсатты бағдарламаларды жүзеге асыру, қалыптастыру процесінің қызмет етуінің теориялық негіздерін</p> <p>Істей алады: мемлекеттің тиімділігін қамтамасыз етуде мақсатты бағдарламалардың орындалу дәрежесін бағалау</p> <p>Меңгерген: экономиканың салааралық секторларын дамыту жағдайындағы ұлттық бағдарламалар мен жобалар саласындағы білім.</p>
ОН 6	<p>Біледі: әртүрлі басқару шешімдерін қабылдаудың теориялық негіздерін</p> <p>Істей алады: алынған нәтижелерді жүйелеу және ұсыныстар әзірлеу</p> <p>Меңгерген: ақпаратты қорытындылау, мемлекеттік басқару жүйесін жетілдіру бойынша ұсыныстар дайындау дағдыларын.</p>
ОН 7	<p>Біледі: облыс экономикасының даму тенденцияларын</p> <p>Істей алады: жағымсыз құбылыстардың белгілерін анықтап, себептерін түсінеді</p> <p>Меңгерген: ел аймақтарының әлеуметтік-экономикалық дамуын талдау дағдыларын.</p>
ОН 8	<p>Біледі: экономикалық жүйенің қызмет ету ерекшеліктерін</p> <p>Істей алады: мемлекеттің экономикалық тұрақтылығының көрсеткіштерін анықтауды</p> <p>Меңгерген: елдің экономикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету шараларын әзірлеу дағдыларын.</p>
ОН 9	<p>Біледі: жоғары оқу орнындағы педагогикалық қызметтің мазмұнын, заңдылықтарын, принциптерін, нысандарын, құралдары мен әдістерін</p> <p>Істей алады: басқару пәндерінің оқу бағдарламаларын және әдістемелік қамтамасыз етуді құрастыра алады</p> <p>Меңгерген: оқу-танымдық іс-әрекетті ұйымдастыру әдістері, оқыту әдістері мен технологиялары.</p>

22. Түлек моделі

Түлектің атрибуттары:

- өз оқыту саласындағы терең кәсіби білім;
- Білім және ғылым саласындағы трендтерді игеруге деген қызығушылық;
- кәсіби қоғамдастықтағы ынтымақтастық қабілеті;
- кәсіби және жеке даму мүмкіндіктерін іздеудегі дербестік;
- коммуникабельділік;
- төзімділік және тәрбие;
- Академиялық адалдық;
- Қазақстанның Мемлекеттік міндеттері мен стратегияларын шешуге қатысуға дайын болу.

Құзыреттілік түрлері	Құзыреттердің сипаттамасы
1. Мінез-құлық дағдылары және жеке қасиеттер (Soft skills)	Кәсіби қоғамдастықта ғылыми ізденістер ұсынады, ғылыми тақырыптар бойынша сөйлеседі, ғылыми көзқарасты білдіреді, ғылыми мәселелерді талқылайды. Мемлекеттік және жергілікті өзін-өзі басқару саласындағы заманауи жетістіктерді талдайды, ғылыми проблемалардың жаңа шешімдерін тұжырымдайды. Ғылыми тесттермен жұмыс істеу әдістемесін қолданады, ғылыми мақалалар, баяндамалар жазады, ғылыми зерттеулерді, оның ішінде ағылшын тілінде түсіндіреді.
2. Кәсіби құзыреттер (Hard skills)	Мемлекеттік органдардың мақсаттарға қол жеткізу және көрсетілетін қызметтердің сапасын қамтамасыз ету бойынша Даму жоспарларының тиімділігін белгілейді. Мемлекеттік орган қызметінің тиімділігін қамтамасыз етуге жобалық және бағдарламалық-нысаналы тәсілді енгізу дәрежесін бағалайды. Басқарудың әртүрлі міндеттерін есептейді, алынған нәтижелерді түсіндіреді және ұсынымдар әзірлейді. Басқарудың нақты өңірлік проблемаларын ынталандыру және шешу үшін өңірлік саясаттың әртүрлі бағыттары мен нысандарын пайдалану мүмкіндігін әзірлейді. Экономикалық жүйелер мен басқару объектілерінің жұмыс істеу жағдайларын сипаттайды, проблемаларды тұжырымдайды, экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша әзірленетін іс-шаралардың өзектілігі мен практикалық маңыздылығын, сондай-ақ оны ұйымдарда талдау әдістері мен құралдарын негіздейді.

Өзірлеушілер:

Жұмыс тобының мүшелері:

Менеджмент кафедрасының меңгерушісі

э.ғ. к., профессор

ҚР Президенті жанындағы

Академиясы Қарағанды облысы

филиалының директоры

"Мемлекеттік және жергілікті басқару" ББ докторанты»

Білім беру бағдарламасы факультет кеңесінде қаралды 23.04.2024 Хаттама № 9

Білім беру бағдарламасы академиялық кеңестің отырысында қаралды 29.04.2024 Хаттама № 5

Білім беру бағдарламасы университет басқармасының отырысында қаралып, бекітілді 24.05.2024 хаттама № 8

Басқарма мүшесі-академиялық мәселелер жөніндегі проректор

Академиялық жұмыс департаментінің директоры

Экономика факультетінің деканы

Mak

С.Ш. Мамбетова

*Фарх
Алжан*

С.Б. Байбосынов

З.А. Ескерова

Умуркулова

М. М. Умуркулова

Т. М. Хасенова

А. Н. Ламбекова